

Novi zvon

Novi zvon

Literarna revija sodobne slovenske in mednarodne literature

Novi zvon

Letnik VII, številka 6
(december 2018/januar 2019)

ISSN: 2385-9687

Revija deluje pod licenco creative commons.

Glavna in odgovorna urednica:

Nina Kremžar

Uredništvo za poezijo:

Anja Grmovšek

Veronika Šoster

Uredništvo za prozo:

Alex Kama Devetak

Aljoša Toplak

Strokovna sodelavka – lektorica:

Jana Šter

Poezija

Klavdija Košec

Droga

Lice se skriva
v mokroti luči.
Gora pobrite reke
se je skrila v tvoje telo.
Le še zenice dihajo.
Kdaj greva na ribolov?

Vratolom

Položi roko v vitrino.

Pobožaj grobo meso.

Zrak izpuhtelega ledu naj se
ujame med tvoje členke.

Naj vsi vidijo brnenje not v tvojih očeh.

Čutiš viski na jeziku?

Ne pristani daleč stran od steze.

Kuntrarju

Perutnica modrih vrat vsak večer.

Veter malteške kulture.

Tvoja utrujenost v očeh ribiških vasic.

Potepanje tvojih nog po morju dotikov.

Razpadanje energije na steklene drobce.

Polet domov v jopici iz sanj.

Polet v neznano.

Nika Gradišek

Dekadentna

Pisano listje
bom podtikala
med izgubljene stvari
s pripisom: »Vabljeni«.

Nekaj jih bodo scefrali in pohodili,
morda bo kak zataknen za uho ali med lase,
kak obešen na steno.
(Morda bo kdo kje kakšnega pojedel.)

Vse usode so boljše od alternative,
kjer ti nihče
ne posveča pozornosti,
še ko razpadaš.

Posneli mi boste luske s kril
z vso prefinjenostjo pijanega konja,
ko me poskušate usmeriti v rast.

Z najboljšimi nameni
mi postiljate žeblje za trdo kožo,
brez da bi mi razložili potrebo po ravnotežju.
Hranite me z zlatom
namesto z medicino
in se čudite mojim prebavnim motnjam.

V Rimu so slonu Hanu postavili kip.
Ampak marmorja ne moreš nikoli izvotliti dovolj,
da bi iz njega izdelal krila.

Zvezdotičniki

Sence
na hoduljah
smo se prestopali
skozi steklo
v zraku.

Hlačnice
so plapolale.

Vsi resni
in odločni
smo končno
dosegli
kljuge in stikala.

In potem
smo ugotovili,
da so zvezde
še zmeraj
pre
da
leč.

Posebna sreča je to – pustiti, da te tišina zalije
do vratu in višje,
opazovati odmrle delce sebe,
kako s frekvenco gibanja pramenov las
potujejo navzgor,
izven vidnega polja.

Prevrednotiti lovorjeve vence v oljko,
rušiti prevečkrat preklesane slavoloke,
ki v svoji potrebi po univerzalnosti
ne ustrezajo nobenemu namenu več.

Sprejeti belino kolosejev
z eleganco in ne obžalovanjem.
Trgati križe z obeliskov,
ki zanje niso prosili.

Čutiti stoletja v kamnu pod hrbtom
in jutro v rosi pod prsti.

Hoja skozi stene ni talent,
le vprašanje pravega mesta in časa.

In vse skupaj je le prostor
(in biti polnilo ni tako slabo).

Lana Vincelj

Aritmija z?

Bije.

A kako se mu ljubi biti, če je vsak utrip enak?

Monotono bije, enolično in počasi,
nikoli ne vztrepeta, nikoli ne poskoči,
nikoli ne pohiti in se na hitro ustavi.

Monotono bije.

Ničesar ni, kar bi ga vznemirilo.

Enolično bije.

Ničesar ni, kar bi ga presenetilo.

Počasi bije.

Ničesar ni, kar bi ga prisililo, da podviza svoje počasne utripe.

Hladno je.

Saj ni nikogar, da bi segel po njem in ga ogrel.

Breda Krošelj

Skriti kotički

izvleči poslednjo
slo iz odprtega telesa
in ne samo lebdeti
ter za vselej onemeti

zmeda ne nastaja zaradi
oaze slanega predmestja
tudi če brez zavesti
počasi otrdiš
ali pa se slučajno
kasneje pod krinko
krika prebudiš

v vetru iztrgana žalost
išče skrite kotičke
povsem same
pa na obalah
svetijo se iz peska
čisto majhne potičke

čeprav v meglah

zapravljaš čas
nenadoma
z vso silo
pritisne nate
teža življenja
in
brezčutni
malarični komarji

Milan Žniderič

Pretrgane niti

*kolovrat
je obstal
v preji prahu
in govorici
pozabljenega časa
negiben
leži v zaprtih knjigah
črno-belih slik
beseda
ki ga je poimenovala
je onemela
za zaprtimi obzorji
nedokončane niti
segajo
v neznano
predice
so pozabljene
zaspale so
s prebodenimi prsti
roke so strohnele
v mrtvaških prtih
ki so jih stkale*

*nobena pesem
se ne vrne
da zavrti motke
med trnje
se lovijo
nove sanje*

Eva

včasih jo srečam
včasih sem srečen
bila je prva
ob kateri
sem strastno ugriznil
v sanjah
v prvo spoznanje
ne vem kako daleč
je že
in ne vem
nikoli ne vem
kako blizu sem še
ne prepoznam
je v množici
pride
vedno le v samoto
tiho
v mene razgaljena
še iz prve globine
kjer preberem
tvojo pesem
kakor njeno
in se vprašam:
te je iz teme
v izvirni greh
ponovno prebudila
moja misel
jaz pa ne prihajam več
da se zasejem

De profundis

razgrnjena postelja

samotna oaza

temne ptice v vrstah

negibna straža

v jutru brez pesmi

zakaj molčiš

pomladno listje niha

dež metronom

temne ptice v vrstah

negibna straža

šum seje bela breza

kaj kliče solza

jata brez ptic

je zdrsela

preko obzorja

ki v meni

se izgublja

brez dotika neba

v temno vrsto

me vklene

mrtva straža

Staša Klovar Rupnik

Bojiš se, da boš izgubil tisto,
kar si takrat prvič ugledal
in ti je vrnilo življenje
Ali si me iskal točno takšno,
kot sem zdaj,
pod koreninami življenja
štejem dimne signale za zastrtim platnom
Ko sem spet človek,
sem srna majavih nog
Lovim tebe in divjino v pest
Ti in zelen gozd pomenita ptičji let
Ustrojena koža in mokra prst
dišita enako,
pod obema se skriva lisičje okostje
in obljuba večne rasti
Znaš prižgati ogenj v nalivu,
ker imaš divjo kri jelena
in te zmeraj poslušajo vsi bogovi
Včasih si mrka deroča reka
in takrat se bojim
Izplakni iz mene kamenje in mi pomagaj
Sedaj ti lasje segajo do mošusnih tal,

s katerimi se zливаš
in mi praviš, naj tu zaživim.

Babičin moder pikast predpasnik,
parfum, ki diši po sandalovini
in jasminu, je zame
številka tri
Lezem iz sluzastega ovoja v svet
Neprijetno hrapava so tla
na katera stopim
Slečem plašč iz mamine bolečine
Trojna luna,
ena vzhaja, ena zahaja
(Ena je polna)
Mlaja ni, ker sem ga pokopala
Skuham črno kavo,
čeprav je ne pijem

Tebi so zrasli beli lasje,
odkar sem te nazadnje zatipala
Svoje srce sem razpolovila
in oddala
Oba grizeta v eno polovico
prevelikega rdečega jabolka

V resnici sem drevo
(Vrba)
Zaplodila sem se vate

in se ne pustim izgnati.

Združitev

Venera je položila svoje svilnato mehke roke
naravnost na škorpijona,
točno pri križišču
mojega poslednjega krika in trenutka,
kjer se izteka reka tisočerih zvezd
v gladko ogledalo starodavnega jezera
in v tišini na cvetličasti postelji plava Ofelijino truplo.

Ti si šaman.

Šaman, ki kliče sokola sredi puščave
in pleše okrog ognja z indijanci, medtem ko kriči:
"Daruj mi svoje divje solze, grlica."
Šaman, ki preлива le svojo kri,
dokler ne izkrvavi skupaj s plamenom izgorele sveče
in prosi za mojo.

Bodalo držim točno nad svojim
mehkim meskalinastim srcem
in izjokam podobo trojne boginje in sončnega boga,
ki sta me nekoč oba izdala.
Ponudim ti čašo moje norosti in moje krvi,
zelena barva s skrhanim mečem
tisočerih bitk najine usode,
ko me gledaš v ogledalu preko mize

na večno deževno nedeljsko popoldne
prepredeno z vonjem po cvetočih vrtnicah
in jasminu iz indijskega kadila.

Pojedina z ostalimi bogovi se je pričela,
prijatelji.

Vzemite moje ametiste in šopek sivke,
sedaj bom za vedno odeta v oranžno.

Na prsih še vedno nosim žad,
ki se ujema z njegovimi očmi.

On molčeč sedi nasproti
in igra Dionizovo kitaro ugodja.

Midva umirava skupaj.

Rene Vremec

Psihatrija

Pogoltni svoje temne misli
In jih izbruhaj
Odpeljejo te na psihatrijo
Da govoriš o svoji depresiji shizofreniji bulimiji – kdovečemiji
Pomembno je
Da svojih misli ne goltaš in bruhaš
Temveč konstruktivno izlivaš v strokovna ušesa
Da pišeš eseje o svojem življenju
In zopet vzljubiš literaturo
Da dobiš droge za džabe – nov hors za vojsko normalnosti
In ti ni treba ob 3 zjutri na Meti iskat dilerja
Da ti privežejo telo privežejo misli preluknjajo dušo prerežejo
jezik stresejo možgane operejo osebnost preberejo usodo
izbrišejo sanje ubijejo upanje polikajo pregibe
nalepijo nalepke

Da te ozdravijo življenja
privežejo na križ (apatije)
Ne vstaneš čez tri dni
Ampak čez tri leta

In nihče te nima za Jezusa.

Proza

Zarja Vršič

Obisk

On, ki je izgubil očeta s tremi leti in ki ni starega očeta nikdar poznal, ni pričakoval, da ga bo našel na pragu svojih srednjih let, a prav to se je zgodilo. Našel ga je na svojem pragu in to dobesedno.

Nenadoma je stal pred njegovimi vrati osivel moški s skrbno zalizanimi lasmi, oblečen v dve številki prevelik podložen tvidast jopič in hlače z enakim obledelim vzorcem. Od njega se je širil blag smrad po postanem znoju. Nenadoma je temna sončna očala z živčnim gibom snel, jih pospravil v žep na suknjiču in se zazrl naravnost vanj.

Svojega očeta se ni spominjal. Ni vedel, kako izgleda, kakšen glas ima in kakšen vonj veje od njegovih oblačil. Spoznal ga je po steklenem očesu, ki je škililo nekoliko vstran, proti podboju vrat. Tako kot na tisti stari črno-beli sliki, ki je še nekaj desetletij po tem, ko je odšel, visela nad mizo v kuhinji. Sliko je nekoč snel in jo pospravil v predal; ko je bil majhen, ga je pogled na očetovo škilasto stekleno oko spravljaj v nelagodje. Do človeka na fotografiji ni čutil ničesar. Za okvirjem je ostal bel pravokoten obris na umazani in popackani steni. Ko se je mama zvečer vrnila iz službe, je sliko brez besed obesila nazaj na njeno staro mesto.

Oče je uprasnil vžigalico, si prižgal cigareto in negotovo vstopil mimo njega v hišo. Prestopil je nekaj praznih pločevink piva, ki so se valjale po tleh, in se napotil proti dnevni sobi. Še vedno brez besed si je ogledoval prostor. V kotu so gnile rože in oddajale zatohel vonj. Obrnil se je proti njemu.

»Rad bi govoril z mamo. Je tukaj?«

Za trenutek je umolknil in se nato odkašljaj. Iz žepa je potegnil zmečkan in umazan listič, na katerem je bila napisana njuna stara telefonska številka izpred verjetno več kot dvajsetih let in mu ga potisnil v roko. Cigareto je z eno potezo ugasnil v skoraj do roba poln pepelnik na okenski polici z rožami.

Pogladil je okorno izpisane cifre na papirju, ga nazadnje odložil na kuhinjski pult ter se napotil za očetom. Ta se je očitno dobro spominjal, kako si sledijo prostori v hiši. Razporeditev je bila v glavnem še vedno ista kot pred mnogo leti, z izjemo mamine sobe. Ta je sedaj služila za nekakšno ropotarnico. V njej se je vsako leto kopičilo več stvari in soba je počasi postajala premajhna za toliko krame. Reči, ki se jih je želel znebiti, je sedaj zlagal kar na podest na vrhu stopnišča. Tako ali tako v zgornje nadstropje ni več nihče zahajal.

Oče se je očitno namenil prav tja, že je zavil na stopnišče, a mu je pot na vrhu preprečila gora raznoraznih predmetov, ki so se nabirali pred vrati v mamino sobo. Na stare predalnike, s katerih se je luščila barva, so bili naloženi kupi knjig, oblačil, zlomljenih okvirjev, obešalnikov, nekaj zaves in polomljene igrače. Zamišljeno je pogladil obledelo staro komodo, ki se je valjala skrajno levo in se nato brez besed obrnil in vrnil v kuhinjo. Usedel se je za mizo, nastlano z ostanki hrane prejšnjih dni in si glavo pokrival z rokami. Steklo oko se je skrilo za lopatastimi dlanmi.

Potem je čez nekaj minut vstal, si poravnal svoj tvidast suknjič, pograbil zmečkan list s telefonsko številko s pulta ter ga zatlačil nazaj v žep. S topimi koraki se je napotil po hodniku k izhodu. Ni ga poskušal zadržati.

Ko je zaslišal, da so se vrata zaloputnila, je sedel za mizo. Stol je zadržal še nekaj toplote očetovega telesa, ki je bilo še pred nekaj trenutki na istem mestu. Zazrl se je v pravokoten obris fotografije na steni. Še nekaj let in postal bo tako temen, da se bo čisto zlil z umazanijo na zidu.

Ivanka Kostantino

Prijateljici

Sediš na kavču. V naročju stiskaš plišastega zajca. Zunaj zavija burja. V glavi ti kljuva. Grlo peče in težko požiraš. Kodri se ti lepijo na čelo. Lica gorijo. Kradoma pogleduješ kazalca. Veš, da bo mama prišla, ko bosta oba kazala proti štirici.

Nona te neprestano sprašuje: »Te boli glava? Grlo? Ti je vroče? Nisi nič žejna? Daj, popij požirek čaja. Naj ti kaj preberem? Rdečo kapico? Bi raje Piko Nogavičko?«

Sitna je.

Potem glasno bere. Ne poslušaj je. Misliš na mamó in kazalca, ki se skoraj ne premikata. Vmes zadremaš. Prebudiš se vsa omotična. V grlu te neznosno peče. Nona v žlici čaja raztopi tableto. Po dolgem prigovarjanju odpreš usta in pogoltneš. Zunaj zavija burja. Cmeriš se: »Hočem v vrtec. Hočem mamó. Hočem ...« Niti ne veš več, kaj hočeš.

Bolečina popusti. Nona v kuhinji pripravlja kosilo. V dnevni sobi je prijetno tiho. Pručko porineš k oknu in splezaš nanjo. Nič. Vrt je skrit za zamegljeno šipo. Narišeš velik krog, dve drobni piki za nos, dve večji za oči. Z vlažnim kazalcem spleteš uporni kiti. Od ušesa do ušesa potegneš črto v širok nasmeh. Dodaš trikotnik in dvoje predolгих rok in nog. V naglici pozabiš na lica natrositi prgišče peg.

Roka poišče roko. Prepleteta prste in se izmuzneta v vetrovni dan.

Ključ

»Prihajam. Kot sva zmenjeni. Čez deset minut bom na črpalki,« rečem in spustim telefon v žep anoraka.

Ležerno prečkam dvorišče. Ustavim se ob smetnjaku, ki stoji pod murvo tik ob cesti. Medtem ko odpiram pokrov, se zazrem v nebo. Vidim, da se jasni. Morda bova imeli sonce, pomislim in spustim vrečko v nedra skoraj praznega zabojnika. Zaslišim kratek zvok, kot bi nekaj majhnega zadelo ob kovinsko dno. Madona! Ključ! Kako sem mogla? Oblije me pot, že naslednji trenutek me zmrazi. Kaj zdaj? Vsa nebogljenost stojim pred na široko odprtimi čeljustmi zaudarjajočega stvora. Potem se sklonim nad odprtino. Pogled mi bega po raznovrstni nesnagi. Na desni strani ob veliki črni vreči opazim nekaj rdečega. Bolj zaslutim, kot vidim, da je moj obesek v obliki srca.

Naj pokličem gasilce? Komunalno? Hčer, ki je zagotovo že na črpalki in nestrpno pogleduje na uro? Morda bi sama poskusila splezati v notranjost? Ne, preveč nerodna sem. Kdo mi jamči, da se ne bom zaprla v nesrečni smetnjak?

Nerodno se prestopam. Pogledam superge, kot bi verjela, da je na njih napisana najboljša rešitev. Pogledujem zdaj v nebo, zdaj na cesto. K sreči, ali tudi ne, ni nikogar v bližini. Kaj če se razve? Imeli me bodo za dementno in začeli obrekovati. Celo vrabci bodo čivkali in potok bo žuborel o tem, kako je z mano. Da se mi kisajo možgani bo vsakomur, ki jo bo želel poslušati, govorila stara Rihterica, moja vseveda sosedka. Potem bo še dodala, da to ni nič čudnega, saj je demenca v družini. Tudi moja nona da se je zgubljala na stara leta. Mama ne, njo da je Bog prezagodaj k sebi vzel.

Mimo prikolesari sosedov fant.

Pokličem ga: »Kleemen! Kleemen!« Drugič precej glasneje, ker se bojim, da me ni slišal. Ustavi se, obrne kolo in se mi približa. Hitim mu praviti o ključih in proseče vprašam:

»Mi prosim lahko pomagaš?«

Nič ne reče. Urno se povzpne na zabojnik. Izgine v notranjost. Že čez nekaj trenutkov se spet prikaže. Poda mi ključ. Ganjena se mu zahvalim. On zajaha kolo in že ga ni več.

»Obiram? Nič se ne obiram, samo na stranišče sem morala,« rečem v telefon.

Avgust Bergstrind

Redroom

30.

Rojen sem na kmetih, zato znam najti primerne koticke v naravi. V času, ko je svet postal globalna vas, ko je vse pod videokamerami, sva v manj kot uri vožnje sredi prostranih gozdov in senožeti. Dopoldne med tednom, kilometre daleč ni nikogar, niti tistega nadležnega brnenja motornih žag v daljavi ni slišati. Ob senožeti sta dve majhni počitniški hišici, kamor očitno nihče ne prihaja. Povzpneva se višje na nepokošen travnik, poleževa odejo, iz košarice zložiš prigrizke in steklenico vina. Kot v kakšnem staromodnem filmu. Visoko poletje je. Preznojenih teles začuda ne napadajo roji žuželk.

Kasneje se gola in bosa sprehodiš preko travnika do avta in nazaj. Ležeč na odeji te opazujem in pomislim, da sva zdajle kot zapozneli odmev otrok cvetja v preteklem stoletju, preteklem tisočletju, nepredstavljivo daleč od sedanjega trenutka, od sedanjega stanja duha.

31.

V tvojem telefonskem imeniku mi je bilo ime Andrej. Sicer pa sva se tudi v resnici redko poklicala po imenu. Ne vem zakaj. Čeprav je tvoje ime lepo kot ti sama.

Z eno veliko izjemo: v ključnih trenutkih si šepnila moje ime in to sem dojemal kot največjo možno besedno nežnost.

V mojem telefonskem imeniku so samo priimki.

35.

»To je najin peskovnik, najino področje pobega,« si zakoličila najin odnos med lesena bruna, napolnjena z mivko.

»In bistvo je, da nisva zato skupaj, da bi furala safer. Nikoli ne bova furala safra,« sem se tudi jaz pridušal v tem kontekstu.

Seveda sva ga furala, natanko na način in potek, kot ga furajo vsa razmerja. Prva polovica zvonaste krivulje je rast in sreča, druga polovica je odmiranje, poskus reševanja in ob tem – furanje safra.

Kakšna samoprevara, da sva ravno midva nekakšna ničejanska izjema tega univerzalnega pravila.

Prevod

Márius Kopcsay

Asvabaždenje (geopolitična groteska)

Prevedla Eva Nežič

1. Začela se je vojna

Zaslišal se je trušč. Marku se je zazdelo, da se je začela vojna. Mogočen, prodoren, neartikuliran hrup ga je predramil iz globokega spanca. Nekaj sekund je sam sebe prepričeval, da gre le za sanje ali halucinacijo, ki spremlja prehod iz nezavesti v stanje budnosti. Ko je za trenutek nihal na meji alfa stanja, pa se je zavedel, da se nahaja v resničnosti zgodnjega sobotnega jutra in da je del te resničnosti tudi vztrajno zavijanje in ropot, ki se razlega po celem naselju, mestu, celem svetu.

Strašen hrup nedvomno pripada ali napredujočim ruskim tankom, ki so se zasidrali nekje v globini Markovega otroškega spomina – ali bolje podzavesti – 21. avgusta 1968, ali zlovešče rohnečim rojem bombnikov ali nepreglednim kolonom Nemcev v avtih in na motorjih s prikolicami, kakršne je Marko v otroštvu videl v vojnih filmih v kinu Nivy, kamor so vsak četrtek hodili s podaljšanim bivanjem. To je bilo le tri desetletja po koncu druge svetovne vojne. Zdaj, ko mineva skoraj toliko časa od padca železne zavese, po petindvajsetih letih stabilnosti in napredka, pa se začinja tretja! Vsi o tem govorijo na Facebooku in zdaj se res dogaja! Vojna! Vojna bo!

»Ali se ni moglo s to vojno še malo počakati, hudiča!« si je rekel Marko in se v trenutku zavedel, da je svoje vprašanje izrazil naglas in zbudil ostale, no, zavedel se je, da se je predramljena Silvija ob njem stresla iz istega razloga kot on. Tudi njo je prebudil ropot, ki je s svojo intenzivnostjo in neznosnostjo prekašal vse vsakdanje okoliške zvoke vključno s pristajanjem helikopterjev na bolnišničnem heliportu.

Postopno je začinjalo biti Marku jasno, da neznosno tuljenje prihaja le iz enega konkretnega vira in da bolj kot na sovražno ali osvoboditeljsko armado, spominja na gromozanski mehanizem, na primer gigantsko motorno žago, ki reže temelje njihovega bloka in kaj kmalu se bo ta zvalil na zemljo kot posekano drevo.

Lahko pa bi šlo tudi za velikanski sesalec, ki vleče svet v svoje zaprašeno drobovje ali pa obratno za mamutski fen, ki vse živo in neživo razprši in razpiha na molekule. Mogoče je kakšno novo rusko orožje! Ali pa ameriško!

Le Markov sinček šolarček – oz. že bolj šolar Samo – je spal tako trdno, da ga ne bi zbudil niti strel s topa. Čeprav topništvo zaenkrat še ni nastopilo, je še vedno besnela motorizirana pehota oborožena z žagami, sesalci in drugimi instrumenti.

Marko je z balkona pogledal proti stanovanjskim hišam na drugi strani ulice. Kdo drug kot kakšen psihopatski lastnik ene izmed njih ali zmešan obrtnik po naročilu, bi v soboto ob šestih zjutraj prižigal nekakšno na novo razvito destruktivno napravo.

»Pri naših je zadnjič začel sosed žagati s cirkularko ob pol sedmih zjutraj,« je v oranžen vzglavnik zamrmrala predramljena Silvija, medtem ko je poskušala glavo prekriti z živo pisanim šalom in se izolirati od globalne kataklizme. Njeno prizadevanje je bilo očitno zaman, hrup je prodiral v njeno osebno sfero in kazil njen precizno zgrajen in strogo varovan spanec.

Marko se je, kot mož dejanj, medtem oblekel in oborožen s fotoaparatom in novinarsko izkaznico stopal iz stanovanja z raziskovalsko namero odkriti izvor problema.

Smuknil je iz bloka v sivo, vlažno in hladno jutro, zvočni valovi so se odbijali od blokov s cementnim ometom, vendar so ga kljub temu nedvomno vodili k epicentru katastrofe. Letega je predstavljala okupacijska enota v oranžnih odsevnihih brezrokavnikih, oborožena s specialno tehniko. Eden izmed

pripadnikov enote je držal ročno kosilnico opremljeno z gromozansko cevjo, ki je kakor slonji rilec sesala pokošeno travo in jo po debeli cevi pošiljala v velikansko torbo. Ta se je napihovala na hrbtu nesrečnika zavitega še v delovno čelado, slušalke in debela očala, skozi katera so njegove očke okolici pošiljale tope odsotne poglede. V tistem trenutku se je v njegovem vidnem polju pojavila tudi besna postava Marka Pokorna.

»Oprostite, kdo vam je naročil kositi v soboto ob šestih zjutraj? Od kje vam takšna ideja?« je Marko stresal iz sebe besede ogorčenja, moški z zavijajočo pošastjo v rokah pa se je na srboriteža s fotoaparatom odzval samo z nadaljnjim stoičnim mežikanjem s kratkovidnimi očmi. Pobudo za komunikacijo je prevzel njegov čokat, sključen kolega, ki je upravljal manj glasno in sofisticirano tehnologijo – grablje. Tretji član enote je sedel nedaleč na robniku in negibno strmел predse. Mogoče varnostni tehnolog ali pa višji direktor.

Marko je moškemu z grabljami pred očmi pomahal z novinarsko izkaznico. Tega ni počel pogosto, le kadar se je počutil ogroženega.

»Dal vas bom v časopis, da v soboto zjutraj budite celo naselje,« je kričal od jeze pa tudi zato, da bi preglasil hrup. Seveda že dolgo ni več pisal nobenih člankov za časopise, a specialni enoti tega seveda ne bo vrgel pod nos. Grožnja z medializacijo je vendarle tu in tam še izzvala pričakovan odziv, četudi slabši kot včasih.

»Ja šefe, ko nam rečejo, mormo mi delat,« se je končno oglasil mož z grabljami in si z ožuljeno roko pogladil pajčolan las na plešasti glavi.

»In to so vam naročili, da ob šestih zjutraj budite ljudi s takšnim kravalom?« je pokazal Marko na nesrečnika s kosilnico-sesalcem. Resnično je od cele čete izgledal najbolj neumno, ni pa bilo jasno, če je bil to vzrok ali posledica tega,

da so oglušujočo in omamljajočo napravo dodelili ravno njemu.

»Mi mamó svoje one, ukaze,« je skomignil mož s pajčolanom.
»Mormo izpolnit normo.«

»Pa se ne bi dalo v soboto zjutraj kositi nekje daleč od hiš, kjer ni ljudi?« se je trudil logično argumentirati Marko in obenem slikal specialno enoto v akciji. Specialna enota se publicitete ni branila.

»Povsod so ljudje,« je filozofsko rekel mož s pajčolanom in si pomembno prestavil grablje v drugo roko. »Sploh pa, šefe, saj delamo to za vas.«

»Zame? A zdaj bi se vam pa moral še zahvaliti?«

»Res ja,« se je iskreno strinjal mož z grabljami.

»Pa saj niste resni, ne? Včeraj sem se vrnil iz službe ob pol enajstih zvečer. Cel teden sem delal po 12 ur. Ko pa se hočem končno naspāt, me zbudite, jaz pa naj bi vam bil še hvaležen?« se je jezil Marek, čeprav je čutil, da je brezpredmetno že ko je izgovarjal besede, kakor koli se je trudil, da bi zvene le odločno, so se raztreščile na izbruhnjen verbalni aerosol, ki se je širil po hladnem jutranjem zraku naselja in ni imel na specialno enoto popolnoma nobenega vpliva.

»Motite celo naselje. Pa saj tu so družine z majhnimi otroci, ljudje iz nočnih ...« Marek se je trudil na vso moč, čeprav je tako zgodaj zjutraj prav veliko ni imel.

»Noben se ni nikjer prtožval,« je možki zmagoslavno zamahnil z grabljami. »Ko bo pa plevela do pasa in bodo alergije, pol se bojo pa vsi prtožvali. Občina nam jih bo pa, one, napela. Oni ukazujejo, šefe, mi sam delamo, kar nam rečejo.«

»V redu, bom pa pisal na občino,« je Marko zaprl diskusijo.

»A veste kaj bom pa js nardil?« mu je pomežiknil možicelj z malo škodoželjno očko in si pogladil zlepljene mokre lase.
»Ko to pokosimo, si bom naročil en čajček z rumom.«

»No, pa na zdravje,« je čez ramo navrgel Marko, medtem ko ga je okupator v oranžni uniformi za njim posmehljivo gledal in se opiral na svoj instrument. Dobro si je izbral. Dela na zraku, srečuje fajn ljudi in ob devetih zjutraj ima konec šihta.

Po mokrem travniku so začeli gaziti psički, s pasovi trdno speti s svojimi lastniki, s svojimi vodiči, ki jih vodijo na sprehode. Mali kosmat bel kuža je na Marka zalajal. Iz trave so mu štrlela le bela ušesa in mahajoč vrh repa.

»Ne nori Filip! Tiho, fuj!« ga je opozorila starejša gubasta gospa v belem brezrokavniku. Marko se je vrnil na toplo v skromno blokovsko prebivališče. Slekkel je mrzla vlažna oblačila in se zleknil ob Silviji v pogreto posteljo. Diredaj se je postopoma oddaljeval in se zlival z vesplošnim mestnim hrupom, z zvoki tisočih avtov in trolejbusov, sesalcev, mikserjev in ostalega civilizacijskega smoga, katerega oblaki so se neprestano dvigali nad mestom.

Marko se je pogrezal v spanec. Po mislih mu je neizogibno odmevala komična beseda »diredaj«. Ko je bil še mali, ga je narobe bral kot durendaj. Menda je v knjigi o Mravljčinčku Ferdinandu pisalo, da so hroščki delali »durendaj«. Ko je potem ugotovil, da se mora beseda izgovoriti »diredaj«, je bil malce razočaran, ta podoba mu je bila manj všeč. Njegov sin Samo je doživel podobno razočaranje, ko je ugotovil, da se reče »kraval« in ne »kramal«. Kraval in diredaj, besedi našega otroštva ... so Marka odnašale misli in domislice v kraljestvo sanj.

Čez nekaj trenutkov ga je za spremembo zbudila nenadna tišina. Samo je, kot da bi bila še vedno polnoč, enakomerno dihal, do ušes pokrit z odejo. Silvija se je neslišno premikala po majhni kuhinji in pripravljala zajtrk. S počasnimi in preudarnimi gibi je vzela ovsene kosmiče in jih nasula v dve skodelici. Ko je videla, da Marko bedi, je pristavila za kavo v moder fosforescenten grelnik s progresivnim dizajnom.

»Nisem te hotela buditi, ker si tako lepo spal,« se mu je zasmejala.

»Izgleda, da so le odšli, ko sem jim zagrozil z novinarsko izkaznico,« je mirno navrgel.

»Pa bi res lahko kaj napisal, ne? Takšna nesramnost,« je zmajala z glavo Silvija. »Tudi pri naših so začeli zadnjič kositi zjutraj ob pol...«

»Koga pa zanimajo takšne neumnosti,« jo je prekinil Marko. »Zdaj se dogajajo pomembnejše stvari.«

»Jaz pa nisem več spala, odkar si bil zunaj,« je nadaljevala Silvija, medtem ko je pripravljala instantno kavo. »Počutim se čisto zlomljeno, morala bom spiti magnezij.«

»Ali pa donat,« jo je podražil Marko. Pogledal je skozi okno. Posebna enota se je medtem preselila pred bife pri njihovem bloku. Moški z grabljami je srebal čajček z rumom, moški s posebno cevno tehnologijo pa rum brez čajčka naravnost iz pristrčnice. Tudi potem, ko je odložil vse naprave in zaščitne pripomočke, so mu na očeh ostala tista očala, pepelniki, kakor je bilo v navadi reči v časih Markovega otroštva. Marko se ni mogel otresti občutka, da mu je dečko s pepelniki znan, a na takšno daljavo ni mogel toliko izostriti pogleda, da bi bolje videl njegove poteze. V zadnjem času se mu je poslabšal vid, kot bi z njim zaznaval le posamezne pike, piksle, ki pa jih ni mogel združiti v celotno sliko. Sobota se je začejala.

POEZIJA	4
KLAVDIJA KOŠEC	5
NIKA GRADIŠEK	8
LANA VINCELJ	12
BREDA KROŠELJ	13
MILAN ŽNIDERIČ	15
STAŠA KLOVAR RUPNIK	18
RENE VREMEC	24
PROZA	25
ZARJA VRŠIČ	26
IVANKA KOSTANTINO	28
AVGUST BERGSTRIND	31
PREVOD	34
MÁRIUS KOPCSAY	35